

Pomhaj Bóh!

Cyklo 9.
26. febr.

Četnik 3.
1893.

Serbske njeđzelske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šmolerjež knižicziščežerńi w Budyschinje a šu tam dostać ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Njeđzela Reminiscere.

Wóstne wopomnjenje po kaczanskim Jana Gerhardo, † w l. 1637.

Šchrystužowy šchiž je moja króna.

Wšchitka šhwalba pobožnych wobšteji w hańbje Anješoweho čeršpenja. Wšchitkón pokoj pobožnych leži w ranach našeho šbóžnika. Našche žiwjenje je w jeho šmjerczi, našcha šhwalba w jeho powyščenju. Kač wulka je twoja šmilnošć, njebjeski Wótcze, wšchedomóžny Božo! Šsam wot šebje šym móhl tebje šchiwdžić, ale nješym šamóhl tebje šo mnu wujednacž. Duž šy ty w Šchrystužu mje se šobu wujednač. Wšmi teho dla, šwjaty Božo, wopor jeho šwjateho čžela a wodaj winu mojeho hrěšneho čžela. Wopomń, šhto je twój dobry Šsyn čžerpič a šapomń, šhto je šty wotroččł šawinowač. Moje hrěšne čželo je twój hněw šbudžilo, Šchrystužowe šwjate čželo njech čže hnuje, prošču, wo šmilnošć. Wulka je šchtrafa, kotruž je moja škóšć šašlužika, ale wjele wjetšcha je hnada, kotruž je mojeho wumóžnikowa šwěrnosć šašlužika, wulka je moja njeprawdošć, ale wjele wjetšcha je mojeho wumóžnikowa prawdošć. Pšchetož tač wjele hacž je Bóh wyschšchi dnžli čžłowječ, tač wjele je moja škóšć mješšcha hacž jeho prawda. Twój šym žyčł po štworjenju, čžin, šo bych tež žyčł twój byl po lubowanju. Ty, kiž mi dašch žadacž, daj mi tež dostacž; ty dašch mi pytačž, daj mi tež namacačž, ty wuczišch mje kłapacž, wocžin mi tež, hdyž kłapam. Wot tebje mam, šo žadam, o šo bych tež wot tebje měč, šo doštanu; wot tebje mam, šo čžu, o šo bych tež wot tebje měč, šo došonjam. Šswjaty Božo, prawy šudniko, hdyž moje

hrěchi šo potaja, dha njemóžeja šo šahojicž; hdyž šo šjewja, dha šu kniczomne; špala mje š bolosčemi, ale wjazy hiščeže mje trašcha š bojosčzu. D, šo by mi ty šapowje-džić nochžyl šwoju wěrnú šmilnošć, hdyž šy moju wopravnu hubjenošć pošnač. Wulki hrěch jow namakašch, wjetšcha njech je hiščeže twoja hnada. Šswjaty Wótcze, njewuliwaj na mje twój hněw, dofelž šy dla mojich hrěchow šwojeho Šsyna do šmjercze dač. Šswjaty Šesu, wupomhaj mi š Božeho hněwa; ty šy jón moje dla na šchižju čžerpič. Šswjaty Ducho, wobarnuj mje se šwojim trošchtom pšched hněwom Božim; ty wšchač šy w ewangeliju pokutnym a rošbitym šmilnošć pšchipowječač. Šswjaty Božo, prawy šudniko, njenamakač žaneho měšta, hdyž bych čžetnyčž móhl wot woblicza twojeho hněwa. Šdy bych do njebjesow štipł, šy ty tam, a hdy bych šebi poškačł do hele, hlaj, šy ty tež tam, wošmu-li ja šebi šchidła rańšich serow, šo bych bydlil pšchi najdaššchim morju, dha by wšchač mje twoja ruka tam wječła a twoja prawiza mje džeržala: duž č Šchrystušej čžu čžetnyčž a w jeho ranach šo kłowacž. D šmilny Božo, pohladač na čželo šwojeho Šsyna pšches rany žyčł wohidžene a nje-hladač na rany mojich hrěchow; krej twojeho Šsyna njech mje šmje wot wšchěch hrěšnych brudow; pošlučhaj na jeho najhorzišche proštwy ša šbože wušwolonych.

Šswjaty Božo, prawy šudniko, moje žiwjenje mje jara šatrašchi, pšchetož šo šda žyčł njeplózne byčž a hdyž šo nękačł plóčł w nim widži, dha je tač nječoňonjaný abo nękačł štaženy, šo njemóže šo tebi lubicž. Duž je moje žyčł žiwjenje šatamanštwá hóčne; pšchetož kóždy šchtom,

kiž dobru plôd njeprichinješe, budže porubany a do wohenja czijnjeny. Rôskly šu k lëwizy stajene, niz teho dla, dofelž šu wjele steho czinili, ale dofelž nicžo dobrego njejšu czinili; hlôdnym njejšu jedž dali ani lacžnym picže. D šuche drjewo a kniczomne a wëczneho wohenja hódne! Šcho budžesch wotmolwicž na tamnym dnju, hdyž budže žadane wot tebe hacž na kôždy w wošomifnjenju žlyh tebi spožčenjy cžaš žiwjenja samolwicž, kaš šy jôn nałożowal? Njesandže wôšk hlowny ani wošomifnjenje cžaša. D styfnošč! Šow budža wobštoržaze hrëchi, tam trašchaza prawdosč; delkach wotewrjena žalôšna hlubina šatamanštw, horkach hnëwny šudnik; nutškach kušaze šwëdomnje, šwonkach palaty šwët. Prawy budže šbožny: hdžeha paš čže šo taš šapšchijaty hrëšchnit wobrocžicž? Ššo šthowacž budže jemu njemôžne, šo widžecž dacž njesnješliwe. Šdže budže po tajšim dušcha šwoje šbože namafacž, šcho móht jej radžicž? Šejuš je wumôžnik, tón šamy, kiž je tež šudnik, pšched kotrymž tšchepotam. Mëj nadžiju k njemu, o dušcha; cžekŋ k temu, pšched kotrymž šy cžekal.

Šeju Šhryšcže, dla tuteho twojeho mjena cžin tež mi po šwojim mjenje, pohladaj na mnje hubjeneho, kiž šo woła k twojemu mjenu. Wërno je, o Šnježe, šwëdomnje mje šatama a moja pošuta njedošaha, šo by mje praweho cžiniša; ale je wëšte, šo twoja šmilnošč dže pšche wšchu moju šlôšč. Š tebi, o Šnježe, mam dowërenje, duž njebudu šhubjeny do wëcznoščje. Šamjen.

Šhudy tkalž a šmjertniza.

(Škônczenje.)

Šako tkalž šedžo na šonju wječor domoj cželchafše a do lëša pšchihna, šesda šo jemu, kaš bylo tu wošolo njeho wšcho młohojte, nutška w žiwocže bu jemu na jene dobo šlë a hubjenje, a — hlej! wôn wuhlada šwoju kmôtru pódla šebje na pucžu štejo cžafajo. Wôn ju k rjanym šlowom poštrowi a čžyšče pšchezo dale nimo njeje hnacž, ale wona jemu jeho pucž šastupi, hrabny jeho šonja ša rjemjen, šarëška na njoh' a praji jemu: „Šej, ty jebašy, štupy šlëpžo! Dženša šy šebi pšhecžiwu mi wjele šwërit, štrašchnu wëž šy tam došonjal, ale nëtkle čžu cži ša to wšcho twoju mšdu wuplaczicž a cži twoju šchiju šwinycž!“

„Ach, luba, škota kmôtra“, žalôščješče tkalž, „njobudžče tola na mnje tajšale ška, ale wodajče mi. Šihdy ženje wjazy šo wam wote mnje nicžo tajše šašo štacž nješmë, — to wam k rtom a k ruku pošubju. Wodajče mi jeno hišcže tónle šrocž. Š wysche wšcheho je mi šmjercžlë, kaš dyrbjal k šonja dele na šemju panycž. Ša waš paš byla wjetšcha cžješč, hdy čžyška mje wy k šebi domoj dowješč a mje tam k nëčžim wôšchewicž.“

„Šej, moje dla“, šawrješny šmjertniza, „pšchijwëž šebi jowle twojeho šonja ša šchom a potom poš šobu ša mnju!“

Ša to šandže šmjertniza jemu do přëdka do lëša, štruchly tkalž paš pšchezo šobu ša nej a na pošledku pšchindžeshtaj hacž k cžornym wrotam, na kotrychž bë horka na dešchu napišane: „Šowle ma wšcho šwój pošleni šonž“, a wysche tehole pišma bëchu namolowane tš tajše pëščžane šchlenžy, kaštež šu tu druhdy w žyrkwjach na šlëžy wohladač. Šamle nutška šelady wrotow paš mëješče kmôtra šmjertniza šwój dom a štatof.

Šobaj šastupišhtaj ša šobu do šhëže, w šotrežž na hošdžiku šmjertnizyna žitna koša wišajše. Šotom šandžeshtaj dale do došheje wulkeje ištwy, hdžež šo wjele štów šwëžow šwëčješče, jena pšchi druhej a jena wysche druheje. Šëšotre bëchu hižo štoro wšchë dopalene, nëšotre na poš, nëšotre hišcže došhe a wot nëšotrychž bë jeno hišcže mašy kušchi šončžit wysche wostal, te šo tam nëšal hubjenje mišchtrjachu a čžyčhu bôršy wuhafnyčž.

Tkalž šo na wšchëm tym wušpodžiwu a praji: „Ša bëch šebi myšlit, šo je doma poša waš wšcha luta cžma: šcho tu tele šwëžy šechžu? a pšche cžo šu tu nëšotre tajšele došhe a nëšotre tajše kušche?“ Duž jemu šmjertniza na to wotmolwi: „Šdyž šo nëšdže žadny cžłowjek na šwët narodži, štaji šo jemu jowle poša naš jeho šwëčžka na tycžtu; šôžda tajšale šwëčžka jowle je „nëšeho cžłowjekowe žiwjenje“. Šëčžjeja šwëčžka šo pošaku pali, a nëčžjeja

rucže. Šdyž tu nëčžjeja šwëčžka wuhafnyje, je k jeho žiwjenjom šonž. Šjejaž šwëčžka je hišcže došha, tón ma tu hišcže šhëtry živy cžaš pšched šobu, cžjejaž šwëčžka paš je šo dopališa, k tym je na šonžu, a ša tajšeho budže najlëšče, šo šo na šwoju šmjercž k cžašom pšchihotuje, — pšchetož k tajšemu dyrbju ja dužy dônčž a šo jemu k hlowne wušhnyčž.“

Šad tym šo tkalž hišcže bële wušpodžiwu, ale ša mašy šhwilu wôn praji: „Šmôtra, ja čžyš rad šhonicž, kaške došhe šmëju tu ja hišcže šwoje žiwjenje? Šjemôška mi wy moju šwëčžku pošafacž, šo móht šebi ja wšcho tole k njeje wothladačž?“

Duž jemu šmjertniza žlyh rjad šwëžow pošafa, potom štejo wostajo praji: „Šale je twoja šwëčžka, šale twojeje žonina, šale Anashtijowa a tele twojich druhich dëčži.“ Tkalž paš pódla wšchôn woblëdny — wšchë tamne šwëčžki šo rjane šwëčžachu a bëchu hišcže došhe — najdlëžičha bë Anashtijowa — ale jeho šameho bë hacž na mašy šončžit dopalena, a pšomješcho na nej šo tajše šlabe na šof šhileičhe, kaš byk na njo wëšit šadunyl, a šhycžješče, kaš čžyško šôždu šhwilku wuhafnyčž.

Duž tkalž šwojej ruzy pšhecžiwu šwojej kmôški pošbëže a praji: „Šuba, škota kmôtra, wy šče byla došal moja najlëšča pšhecželniza a šče je mnje bohateho a šbožowneho muža ščžiniša, a nëtkle, nëtkle, hdyž šym ša tym pšchichoš, šcho to rëša: k wješelom živy byčž, nëtkle dyrbjal ja wotëncž a wšchitko wopušcžicž? Ach, špomincže jeno šhwilu na moju žonu a na moje wbohe džëčžata.“

Šcho budže k mojej wbohej šlabej wudowu a k mojimi wbohimi džëčžatami, k mojim Anashtijom, hdyž tu ja, jich nan a šastarač, wjazy poša nich njobudu? Wšchako špochi rëša: niški pošot pošpnta šôždy hlupy hólž pšchëšocžicž! Ach, mëjče šo mnju šwoje cžëpjenje!“

Šwbohej šmjertnizy čžyšče šo pódla štoro šamej pošafacž, ale wona jemu praji: „Ša nicžo pšhecžiwu temu nješamôžu, pšchetož ja šteju pod nëšim druhim šylnišchim, dyrbju jemu šlužicž a cžinicž, šchtož mi wôn pšchitaje.“

„Në wšchal, në“, pošchješče tkalž, „wšmicže šebi jeno ša mnje wboheho druhu nowu šwëčžku a štajče ju tam ša tón štoro dopaleny šončžit. Š, ščžincže mi jeno tole k lubošči, luba, škota kmôtra, ale rucže, rucže, přjedny hacž bylo pošdže!“

„Šoje dla wšchal“, praji šmjertniza, „ša mojeho mašeho móška čžu cži to k lubošči ščžinicž!“

Duž wša šebi šmjertniza druhu nowu šwëčžku a čžyšče ju ša njoh' šašwëčžicž. Šle jako čžyšče wona tam jeho mašy šwëčžny šončžit k tycžti wuczahnyčž, rošmjecže šo jej wôn bješ jejnyimi poštami, dofelž bë k poštami trochu nješepa, duž tam to pšomješcho tu šamu šhwilku wuhafny a wbohi tkalž padže na jene dobo cžijče wšchôn morwy dele na šemju. Š nim bë šo štašo: wôn bë njobohi.

Duž tež tu na šwëčže pšchezo rëša: „Še šamej šmjercžu njendž šebi žadny šlub ščžinicž“, abo: „Šumrjecž dyrbi tu šôždžicžki cžłowjek, mëš tež šamu šmjercž ša šwoju kmôtru.“

Dobre je, hdyž tu cžłowjek še wšchëj šwojej wutrobu na tymle žiwjenju njewišy, ale hdyž šo štajnje tajki šadžerži, šo šo ženje njetrjeba šmjercže bojecž, a šo tež njetrjeba teho hanibowacž, hdyž dyrbi jowle dlëje živy šawostacž.

Šnutštowne mišionštwu.

(Šotrocžowanje.)

Šichern šo w šwojich knihach „wo šnutštownym mišionštwje“ taš wupraji:

„Šo njeby ničto k wopacžnemu nahladej wo wotmyšlenju šnutštowneho mišionštwu pšchichoš, dyrbi šo ta myšl wrôčžo pošafacž. Šo šnutštowne mišionštwu nicžo druhe nječa, šhiba šo ša šhudnyh štaracž a jim w nušy pošhacž. Šo wšchal je žyle wërno, šo ma šnutštowne mišionštwu hušto k šhudymi cžinicž, ale to šo k wulkeho džëla jenož teho dla štawa, dofelž je bješ šhudymi a hubjenymi wjele tajlich, šotšž do ewangelija wot Šhryšta wjazy njewërja. Šnutštowne mišionštwu ma pšchezo šwój nadawš pšched šobu, šo čže wšchudžom tam šchëščžijanske žiwjenje, šubša a poškladny mëra pšchijješčž, hdžež hišcže njejšu. Duž móžemy šebi tež myšlicž, šo móže šo wone k žiwemu škutšowanju rošwivacž bješ teho, šo by šomu nëšajku dobrotu na cžële cžinicž trjebašo; pšchetož wôšada móže byčž, w šotrežž šu bohacžki a šdžëšani cži, na kotrychž ma šo džëšacž, dofelž šu šhudži na Wošy, mëšto teho, šo móža cži šhudšchi w wôšadže bohatschi byčž na Wošy. Šnutštowne mišionštwu nješhladažo na rošdžële bješ štawami, šteji šřjedža

nutška w ludu a ma we wschěch schantach swojich sastupjerjom, kiž sa jeho nadawł skutkujaja, we wschěch schtantach tež sašo swój woskebity nadawł dopjelnicž. Czim swobodnišcho snutškowne mišionstwo w tutej myšli skutkuje, czim kruczišcho w tutym duchu njehladajo na parschonu hrěch khosta, pschecziwo bjesbóžnosćzi wustupuje, njeპózcziwosć sašbudžuje, hordosć podtkóczuje, czim njebojasnišcho we wschěch schtantach sa prawdosć skutkuje — czim wěsczišcho so jemu wutrobny wschitkich tnych myšokich a niškich pschewobrocza, kotřiz wjedza, so je tón lud sbožowny, kotřiz je wot kšesczijskeho smyšlenja napjelny. Ze wšelake schtanty, i kotřiz žyly lud wobsteji, dyrba so w Khrystu sjednoczič pod pschitrycjom a žohnowazej ruku kšesczijskeje zyrkwe. Sdyž snutškowne mišionstwo w mozy tuteho sjednoczenja, w tym duchu skutkuje, ma, kaž so rosumi, tež k tym kšudym, kotřiz čzi jeni sozpiwaja, čzi drusy podtkóczuja, k tym hlódnym, nusutradazym a hubjenym pschistupicž, so by jim šmilnosć wopokasalo. Na to waschnje čzi kšudzi pósnaja, ščto ma wutrobu sa nich a čzi bohatschi nawuknu, ščto maja nad tymi čzinicž, kotřiz je Khrystus na šwoje město samostajit, so bychmy jeho w kšudych lubowali. Ale hdžej tež tajkich skutkow šmilnosće trjeba njeje, ma tola snutškowne mišionstwo tak dołho skutkowacž, doniž w ludu nicžo wjazny njeje, ščtož by Khrystušowej wučzbe wo prawej kšesczijskej gmejnje napšecziwo bylo. Škutki šmilnosće nad kšudymy šu husto pucž, po kotřiz wutrobny šebi dobudže, na žane waschnje pak tajke skutki njemóža šamy wotpohlad a wotřknjeny kónž snutškowneho mišionstwa byčž.

Sdyž šmy šebi nětko rozpomnili, ščto čze snutškowne mišionstwo dozpicž, mamy šebi bliže wobhladacž, tak k tutemu wotřknjenemu kónžej dóndže, hdže so jemu wschudžom polo k džělu wotewri, — i krotka je trjeba, so šo nam pschehlad skutkowanskeho pola sa snutškowne mišionstwo poda. Pschi tym smějemy najprjedy hladacž, hdže šo w našim ludowym žiwjenju wobstejnosće pokasuja, pschecziwo kotřiz maju kšesczijske wojowacž a na to šebi rosjašnicž, na tajke waschnje ma w tnych wobstejnosćach snutškowne mišionstwo se šwojim džěkom sastupicž. Tajke šrudne wobstejnosće — my móžemy prajicž: kšorosće w ludowym žiwjenju — pokasuja šo i přenja w šawnych naležnosćach stata, dokelž ma kšesczijski stat, runjež je wot Boha postajeny, čzerpicž psches njepšeczelstwo hrěcha a njewěry, — dale je w kšesczijskej zyrkwi wšelake nusa, kotřiz ma šo wobaracž, — dale stej nječzištosć a njepózcziwosć w nastrojazej mērie pschiběraťoj, so dale i mērom pschihladowacž njemóžemy — a škóncznye tež towarščne žiwjenje (kaž šu čłowjetojo hromadže žiwi) wustrowjazeje mozy snutškowneho mišionstwa nutrnje potreba. Duž šo nam škutkowanske polo snutškowneho mišionstwa jako ščtworake pokasuje. My smějemy šebi najprjedy nadrobnišcho wobhladacž, tak snutškowne mišionstwo stat jako wot Boha postajeny porjad štituje. Wo tym pschichodnje.

(Potracžowanje.)

Bóh je moja šylnosć.

(Po němštim.)

Sako psched krotkim nimo džěch, hdžej nomu kšěžu twarjachu, něščto wobhladach, ščtož mje k šhutnemu rosmyšlenju wabjesche. Murjer, šylny muž, běšče šebi runje karu i zyhlemi tak pošnu naklad, so wschitke šwoje mozy trjebasche, ju wušběhnycž. Duž jeho mały, drje lědy ščtyrilětny šynt pschiběža a špytasche se šwojimaj šlabymaj rucžkomaj karu wušběhnycž. Nan šmējtotajo na mašeho šynka hladašche, kotřiz njemóžnu wěž špyta, runje tak kšěťje wschaf šo tež teho sašo wostaji. To běšče lubošny wobras a jako tež ja šmējtotajo na nana a šyna hladač, bē mi, kaž by tón jednorý wobras se wschědneho žiwjenja był rjane šnamjo teho, so šmy tež my maše šlabe džěcžo, pornjo wulkemu, šylnemu a mudremu Wótzeji w njebiebach. Šak husto šo čłowjetojo podobnje podarmo prošuja; tak husto špytaja, na šwoju móž šo špuschězejo, wot hłupeje hordosće naduczi, wěžny wušlědžicž, škutki čzinicž, kotřiz móže jenož Bóh šam se šwojej wschěhomozu dokonjecž; tak nětotru Wabelsku wěžu šapoczachu hjo twaricž, tak nětotre potajnstwo čžychu wotřycž, ale podarmo. Pschězo rěkasche: „Ale tón, kiž w njebiebach bybli, šmēje šo jim; tón šnjes hani jich.“ (Ps. 2, 4.) Čłowjetojo šu šami se šwojej mozy pschězo žalosťnje k hanišje pschischli a pschězo i nowa namaka šłowo šwjateho pišma šwoje wobkrućenje: „Sdyž šu šo sa mudrych mēli, šu woni šłafni ščzinjeni (Rom. 1, 22). Šak wjele hinascho je, hdžiz kšude

čłowške džěcžo šwoju šlabosć a njemóž pósnašchi k šwojemu Wótzeji w njebiebach i proštwu pschidže, wot njeho prawu mudrosć a móž sa šwoje powołanje šebi wuprošny. Njesku runje čzi najwóžnišche wunamakali w pschirodosšpěcze (w wučzbe wo naturje), kotřiz, po čłowškej myšli wulžy psched druhimi, šo w poniznosćzi psched Bohom pokhilachu? Njebēchu čzi najwjetšchi wučzeni wschitkich čžšow prawe džěczi Bože, kiž njebēchu w hordosćzi naduczi, ale pósnaču, so wschitka mudrosć, pósnače, móž a šylnosć wot horka pschidže? Šaj, so je Bóh šam šylnosć šlabeho čłowjeka, je myšl, kotřiz šo hščzišcho w bibliji wupraji. Woskebie pola profetow a w psalmach ju namakamy. Tu špěwa a šhwali wobhnadžene džěcžo Bože: „Šnježe, ty šy moja móž a moja šylnosć!“ (Jer. 16, 19; Ps. 18, 2; 31, 5; 46, 2; 81, 2), Druhđe pokasuje druhim, ščto wóhli wot Boha mēčž, hdy bychu to wēřili: „Ty šy hubjenych šylnosć, tnych kšudych šylnosć w šrudnosćzi!“ (Jes. 25, 4; Ps. 37, 39). Druhđe sašo tnych šbožnych šhwala, kotřiz šu to pósnali a to w žiwjenju wopokasuja: „Derje tym ludžom, kotřiz tebe sa šwoju šylnosć džerža!“ (Ps. 84, 6.)

So je Bóh našča šylnosć, njeje to našhonjenje, kotřiz šu wschitke džěczi Bože we wschěch čžšach čziniť? Sdyž tón šnjes pschidže a tym šwojim čžěke brēmjo na ramjo pokoji, wón jim tež mozy da je njescž; hdyž šebi wot nich čžěku šlužbu, wazne džěka žadasche, wón čžěko a duschu pošylni, so móžachu žadane tež dokonjecž, hdyž pschipušchězi, so njepšeczeljo jeho ludej hrozachu, wón tym šwojim ruzny pošylni a nawuczi jich wojowacž, doniž dobyče dobyte njebē; hdyž pschida, so špytowanje šo k nim pschibliži, pschecziwo kotremuž běšče čłowška móž šlaba, wón wutrobu a wolu pošylni, so njekhablaze wostachu — i krotka, wón je šo pschězo jako šmilnosć tnych šwojich wopokasal. Šak běšče we wschěch čžšach pola tnych, kotřiz šo Bohu dowěrjachu a my móžemy tež kšrobľe k njemu pschistupicž a jeho wo šylnosć prošycž, hdžej a kaž jeje potrebamy. Ale my dyrbimy tež wo nju prošycž, pschetož my špěwamy w kšerluschu:

„Ty nicžo se štarosćzu
Wot Boha njewošmješč,
Wšcho i wulkej wješelosćzu
Psches proštwu dostanješč.“

Sdyž šmy pak šami krašne našhonjenje čziniť, tak džiwnje Bóh nam psche wschu nusu pomha, tak wón našču wutrobu, naščej ruzny a nošy, našč rošom a našču wolu pošylni, potom budžemy runje tak wješeli kaž psalmistojo a profetojo šhwalicž: „Tón šnjes je našča šylnosć!“

Rošhlad w našim čžšu.

Wjazny hacž 8000 ratarjom je šo w tnych dnjach w Barlinje šesčlo k šakóženju šluba sa šakitanje ratarštwu. Wšchaf je kóždemu ratarjej jasne, so je nusa ratarštwu jara wulka a so njemóže tak wostacž. Duž šebi žadaja i dobrým prawom wot knježerstwa šakitanje sa bura a sa jeho džěko. Na wukrajne žito dyrbi šo wššoke žlo šapšaczič. Woskebie dyrbi šo pschecziwo wššowanštemu wučzinjenju i Ruskej wustupowacž. Tež njekšmē šo žadyn ščot i krajow šawješč, hdžej ščotne kšorosće knježa a t. d. Še woprawdže jara wulžy wješelaze, so ratarjo šo tak kšrobľe sjednoczujaja a šo wobaraja pschecziwo pschewulkej mozy kapitala a wššowanja. Šajtwjerdžišchi šakóžt naščeho wóžneho kraja leži w kčzenju ratarštwu.

Šo napominanju badenskeho wulkowójwody maja wotpohladanje, tym wojowarjam, kiž maja želesny kšičž, čžšnu wšdu dacž.

Šaž šyšchimy, budže šo kšěžor 10. meje do Šhorjelza k pošwjecženju pomnika kšěžora Wilhema I. podacž.

Šswobodnosć.

Njes pošlednim wot sozjaldemokratow tak lošškomyšlnje šapocžatym štraškom w Barlinje widžach šwojeho domownika, ženjeneho pilneho a rošomneho murjerja, nicžo njedžělajo psched domom štejecž. „Šó“, ja k njemu džach, „wy tež štraštjecze?“ „Šaj“, wón wotmolwi, „po prawym je wschaf jara hšupje; to mam jenu wěž po drugej pschedawacž, so bychu džěczi jěscž mēle. Sdy bych ja mištr był a mój bratr by pschischol a prajit: Šorla, ale i 5

hrivnami na dzeń njejšym wjazy spofojom, temu bych prajit: Na měsce dele s twara s tobu. Ale tak wschaf dyrbyu šobu czinicž." „Kak to?“ šo wopraschach. „Wschaf krydnje jedyn „afige Haue“ (iczerbowste puki), bė krotke, ale dobre wotmolwjenje. Tak je s tej krašnej šwobodu (frejotu), s kotrejž sozjaldemokratizy šchczuwarjo dželaczerjom wobšbožaja. Kak pónđže haſle w jich šbožownym pšchichodnym štacze?

Šwėtej kšchizowany bycz.

W starych czafach je šo młodženz wuczeneho šchėdžiwza praschaf, šchto to rėta: šwėtej kšchizowany bycz. „Dži won“, džesche staru, „na pohrjebnišchczo, wołaj mormych a rjektu: Šójcze won, je lubošna meja, njebjėša šu mődre a ptaciki špėwaju.“ — Młodženz džesche a jako bė šo wróczit, džesche staru wuczer: „Šchto šu mormi wotmolwili?“ — „Nicžo“, džesche młodženz. — „Dži šašo“, kašafche staru, „wołaj mormych a rjektu: Šteji njewjedro na njebjėšach, kšwatajczje, šo wy pod tšechu pšchindžecze, pšchetož bórny šo šbėhnje!“ Šako šo młodženz wróczit, šo staru šašo woprascha: „Šchto šu wotmolwili?“ — „Nicžo“, džesche młodženz. „Duž dži šašo a kšwal jich, a hdyž njepoškuchaju, dha šwar jich.“ — „Ach, mój nano“, džesche młodženz, „to budže tež podarmo, woni njebudža mi na woboje nicžo wotmolwicž!“ Duž džesche staru: „Šlej, mój šyno, ša lošchtom a šrudobu, wabje njom a hroženjom, kšwalenjom a šwarjenjom šwėta mašch runje šo tak mało praschecž, jako mormi, to rėta: šwėtej kšchizowany bycz.“

Podacze do Božej wole.

Ešo podaj Božej wschehomőznej woli,
 Bőh wė najlėpje, šchtož cži trjeba je,
 Šdyž twojim žadosczam wón njeje k woli,
 Wón njelapomni tola ženje cze,
 Twój wošbud džerži potajny we rukach,
 Wón widži jašnje tež we cymowych kutach.

Ešo podaj Božej wschehomőznej woli,
 Šdyž Bőh cži wošnje, šchtož šy lubował,
 Wė šahojicž, šchtož w wutrobje cze boli,
 Še, hdyž je šrudžit, tež cze trošchtował,
 Njepraschaj, cžeho dla Bőh tole cžini,
 Bőh wabi k šebi tebje w hrėšchnej wini.

Ešo podaj Božej wschehomőznej woli,
 Ešo nješnėwaj na druhich bohastwje,
 Njech šedža bohacži na šlotym stoli,
 Niz štoto cžini wješ'ke žiwjenje;
 Ša spofojnošč je bohatschi dar Boži,
 Šich bohastwo hacž k rowu jeno kšodži.

Ešo podaj Božej wschehomőznej woli
 A hladaj s domėrjenjom k njebjėšam,
 Wot tam šo lubošcz Bőža k tebi žorli,
 W nej nam'lašch mėr a cžeknješch nješbožam,
 Šdyž wschitko wot tebje šo přjecž tu cžeri,
 Ešy w Božej lubošcži a w jeho mėri.

Ešo podaj Božej wschehomőznej woli
 Tež na pošlenim twojim škónczenju,
 We wėcznošči pšchi jehnjeczowym stoli
 Šdžesch nošncž junu pychu jandželšku,
 We wyschšchim chorje špėwacž rjane psalmy
 A wješ'łoh' dohycža tam nošncž palmy.

Ernst Šelafš.

W njewėstoscži.

Šo nėmškim wot N. Š.

Dželaczer N. Š. bėšche w wulkei fabrizy do nješboža pšchišchoł. Wjes myšlow bėchu jeho domoj pšchinješli — wutrobno mėjesehe hromadu smjeczene. Šekarjo bėchu wołoko njeho — nėtko dyrbjesehe šo rošbudžicž, hacž je młodemu, kčžejazemu cžłowškemu žiwjenju wumrjecž postajene abo hacž je tu hišchcže rady. Wschitzy cži jeho bėchu dyrbjeli s komorki wuńcž; — młoda mandželška wobohėho

dželaczerja, jeho šotra, kotraž bėšche tež hižo s wudowu a je šwojim džesczom pola šwojeju stareju staršcheju dndlesche — woni wschitzy šedžachu šrudni wonkach pšchėd kšěžnymi durjemi. Njchto s nich pomhacž njemőžesehe a nješmėdžesehe pšchi waznej operaziji, po kotrejž dyrbjesehe šo pokafacž, šchto budže s knjesom nad jich lubym — žiwjenje abo šmjercž. — Šdyž tež tam nutšlach nicžo pomhacž njemőžachu, s nėczim mőžachu tola pomhacž. Šon staru nan praji: „Ale prošncž dyrbimy — prošncž wschitzy hromadže, šo chžyl tón knjes pomhacž!“ A wschitzy šebi ruzy štyknychu, šrudna mandželška, taj staraj, nan a macž, kotrymajž bėšche Robert pšchėzo dobry šyn byl. Młoda wudowa šebi na šwoje minjene šbože pošly a štyškie jej praschjenje pšchėš wutrobu džesche: „Še dha Bőh šabyl hnadny bycz? — Njeje došč, šo buch tak šabe wudowa a moje džecžo šyrotu? Dyrbyu bratra tež hišchcže šhubicž?“

Staru nan šrudnej woczit k wjecžornemu njeju pošbėhny a špėwasehe:

„Njech wón šam knještwo wodži,
 Wón mudry šerschta je,
 Wón knježi kaž šo hodži,
 Kral wėczny wostanje,
 Wón knježi s wulkei hnadu,
 Kaž šo 'mu špodoba,
 Wón dawa džiwnu radu,
 Wšchej škóscži wobara.“

Šunje šo šwjaty wjecžor šwonjesche. W kšėži šo nėšchto hšasche. Nėtko dyrbjachu šhonicž, šchto budže, — štyšni na durje hladachu. Šekar wustupi a njelcžo młodej žonje kšwasche; cži druzy dyrbjachu hišchcže wonka wostacž, wón chžyšche jej rošprajicž, kaš ma kšoreho hladacž. Wón tu ležesehe blėdy — ale — Bohu budž džaf — wón bėšche živy. Operazija bė šo radžika a nadžija bėšche, šo šašo wotšhori.

O, tak młoda mandželška šwėru na wschitko poškuchasehe, šchtož jej šekar pšchitafa. Štrach wschaf hišchcže nimo njebė — nozy štyšnokscže a njewėstocz hišchcže pšchindžechu, doniz škóncžnje tón blėdy muž s kőža nještany. O, kaške bė to wješele, hdyž mőžesehe šo přeni krocž šašo na šawku pšchėd kšėžu šynncž hič a šwojej woczit pošbėhncž k mődrym horam, kotrež rjanu dolinu wobdawachu. Šemu bėšche, kaž by s nowa narodženy byl, niz jenož ša te cžafne, nė, tež ša wėczne žiwjenje. Šeho rt špėwasehe s psalmištom:

„Ša pošbėham šwojej woczit k horam, wot kotrychž mi pomoz pšchindže. Moja pomoz pšchindže wot teho knješa, kiž njebo a šemju šcžinił je.“

Ši najrjenšche kwėtki žiwjenja.

Šchto šwjatocz ma najwjetschu na šwėcži?
 Šchto w šmjertnym pšchėbnytku je žorlo mėra?
 Šchto k jandželam naš tu žno towaršchi?
 Šo ducha šchaz najkrašnišchi — je wėra.

Wšchėš cžo šmy bőjšy, s njebjėš rodženi?
 Šchto bőjšy šłódkė smili šemšku hrubošcz?
 Šchto pšchichod róžowy nam šarucži?
 Šo šbőžne hnucže wutrobom — je lubošcz.

Šchto horjo s trošchtom mile polőža?
 Šchto pomha róže šcžerpliwoscže šadžecž?
 Šchto njebo nam tu hižo wotewrja?
 Šo manna njebjese to je: šo nadžecž.

Š. Šejlėt. †

„Pomhaj Bőh“ je wot nėtku niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschėch pšchėdawarnjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Ša šchtwórcž lėta płacži wón 40 np., jenošliwe cžišla šo po 4 np. pšchėdawaju.